

כהנים, שכיון שהוא חייב באחריות הקרבן שאם מתה או נגנבה צריך להביא אחרת תחתיה להשלים את חיוב נדרו, חשובה הבהמה כאילו כולה שלו היא, ועל כן חל החרם על ערכה של הבהמה.

ב. ואם אותה בהמת קדשים שהחרימה הופרשה בתורת נדבה, שאמר: "הרי זו" לקרבן [שאינו חייב באחריותה להביא קרבן אחר אם מתה או נגנבה], כיון שאם תמות או תיגנב הרי זה מפסיד טובת הנאה שיש לו בה — שכשהיא קיימת הרי הוא מקריב על ידה דורון לקונו — נחשב כאילו בעלים הוא על הקרבן כפי אותו ערך טובת הנאה, ועל כן: **נותן את ערך טובתו** לחרמי כהנים.

וכיצד "פודים" אותו?

אומדין: כמה היה אדם ישראל רוצה ליתן לבעל הבכור הישראל בכור זה שיהא לו בה זכות ליתנו — בתורת בכור — לבן בתו כהן שיקריבנו או יזכה בו. או ליתנו לבן אחרתו כהן, שכך הוא ערך טובת הנאה שיש לבעל הבכור הישראל, שהרי ברצונו הדבר תלוי למי יתנונו⁽³⁵⁾.

וכיצד שמים אותה טובת הנאה?

אם אמר — דרך משל — שור זה עולה, אומדין: כמה דמים היה אדם רוצה ליתן בשור זה על מנת שיוכל להעלותו עולה שאינו חייב בה [כבעל הקרבן שאינו חייב בקרבן זה] — על שמו.

הבכור — בין תם שהוא ניתן לכהן על מנת

גמרא:

תנו רבנן: חרמי כהנים אין להם פדיון לתת את דמיהם במקומם, ונותנין החרמים עצמם לכהן.

חרמים הניתנים לכהנים:

עילוי חל על גוף הקרבן. לפי שהרמב"ם כתב [פ"ו מערכין ה"ח]: המקדיש קדשי מזבח לבדק הבית, הרי ההקדש חל עליהן, ותערך הבהמה, ותפדה, ויפלו דמיה לבדק הבית.

ומשמע מהרמב"ם שחל ההקדש כפשוטו על גוף הקרבן, ולא הזכיר הרמב"ם כלום מענין טובת הנאה. ומה שמבואר במשנה טובת הנאה, מפרש הרמב"ם שזה רק לענין שיעור הפדיון, כיון שהפדיון הוא על מנת להקריב אותה למה שהיא, ממילא זהו השווי לפדיון, כמה טובת הנאה יש לו מההקרבה. אבל ההקדש הוא על גוף הקרבן כולו, ולא רק על טובת הנאה.

35. ביסוד הקדש זה, שמקדיש אדם את קרבנותיו לבדק הבית או לחרמי כהנים וקרוי הקדש עילוי, כתב הגרי"ז [פ"ד מתמורה הי"א] שנחלקו רש"י והרמב"ם.

דעת רש"י היא, שכל ההקדש חל רק על הטובת הנאה שיש לו בקרבן, אך לא על גוף הקרבן. ובמסכת בתמורה פירש רש"י, שעל קדשי בדק הבית לא חל הקדש עילוי כיון שאין לאדם בהם טובת הנאה. והיינו, שלדעת רש"י כל חלות ההקדש עילוי היא על הטובת הנאה שיש לו בקרבן.

אך מדברי הרמב"ם דייק הגרי"ז שהקדש